SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG
TỈNH TUYÊN QUANG
TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Số: 339/TTKN-TT&ĐT

Tuyên Quang, ngày 24 tháng 10 năm 2026

HƯỚNG DẪN
Công tác phòng chống rét và phòng bệnh cho thủy sản

Nhằm giúp bà con nông dân chủ động chăm sóc, bảo vệ đàn cá nuôi trước những diễn biến bất lợi của thời tiết, trong Chuyên mục Khuyến nông hôm nay, Trung tâm Khuyến nông phối hợp với Chi cục Chăn nuôi Thú y và Thủy sản hướng dẫn một số biện pháp kỹ thuật chống rét, chăm sóc và phòng bệnh cho cá nuôi trong mùa lạnh, như sau:

1. Chống rét cho cá

- Cho ăn bằng thức ăn giàu dinh dưỡng hoặc thức ăn công nghiệp chất lượng cao định kỳ cho cá ăn vào sáng và chiều theo quy trình kỹ thuật của từng loại cá nuôi, giúp cá béo khỏe, tăng khả năng chống rét.

- Mặt ao thả bèo tây, chiếm khoảng 1/3 diện tích ao về phía Bắc để chắn gió. Thời điểm trời rét đậm, rét hại nên thả bèo tây 2/3 diện tích ao (bèo được gom vào một góc ao tránh thả tràn lan che kín hết diện tích mặt ao, làm giảm độ thoáng của ao sẽ ảnh hưởng đến thủy sản nuôi).

- Hoặc dùng tre làm giàn trên mặt ao che phủ kín bằng bạt nilon để tăng khả năng giữ nhiệt độ. Tu sửa bờ ao, cống cấp và thoát nước vào ao nuôi, để tăng lượng nước, giữ độ sâu từ 1,5-2m.

2. Cho cá ăn theo phương pháp "4 định"

- Định số lượng thức ăn cho cá: Cho cá ăn bằng 2-3% trọng lượng cá trong ao, sau 1-2 giờ cá ăn hết là vừa đủ. Nếu cá không ăn hết thì phải vớt bỏ thức ăn thừa, tránh gây ô nhiễm môi trường ao nuôi.

- Định chất lượng thức ăn: Nếu thức ăn tự chế biến thì nguyên liệu phải bảo đảm tươi sạch, không bị mốc và không có mầm bệnh, độc tố. Thành phần dinh dưỡng phải thích hợp cho từng giai đoạn phát triển của cá. Thức ăn công nghiệp có hàm lượng đạm phù hợp với kích cỡ của cá.

- Định thời gian cho cá ăn: Nên cho cá ăn từ 7-8 giờ sáng và buổi chiều từ 16-17 giờ giúp cho cá chuyển hóa thức ăn, sinh trưởng và phát triển nhanh.

- Định vị trí cho ăn: Nên chọn chỗ ăn cố định cho cá, dùng khung, sàn cho cá ăn, tạo thói quen cho cá ăn tập trung nhất định tại 1 điểm để tránh lãng phí thức ăn, để thuận tiện theo dõi hoạt động bắt mồi của cá.

- Thức ăn: Tuỳ vào giai đoạn sinh trưởng của đối tượng nuôi mà dùng thức ăn phù hợp. Độ đạm tối thiểu >30%. Kết hợp bổ sung vitamin C vào thức ăn nhằm tăng sức đề kháng cho cá với lượng dùng từ 3-5g/kg thức ăn. Tốt nhất là cho ăn TACN, để thuận tiện cho việc trộn thuốc và phù hợp với từng giai đoạn phát triển của cá.

- Khẩu phần ăn: Khi nhiệt độ nước >20 độ: 3% trọng lượng cá/2ngày; Khi nhiệt độ từ 15-20 độ: 2% trọng lượng cá /02 ngày; Khi nhiệt độ <15 độ: dừng cho ăn. Khi đó cá ngừng không sử dụng thức ăn được.

3. Phòng bệnh cho cá trong mùa rét

- Cứ 15 ngày bón 2-3kg vôi bột cho 100m^3 nước ao, vôi bột hòa với nước, té đều khắp mặt ao để cải thiện môi trường trong ao nuôi và phòng bệnh cho cá. Ngoài ra, phải thường xuyên dọn sạch cỏ, thức ăn thừa của cá trong khung. Dùng vôi bột cho vào túi vải treo ở nơi cho cá ăn.

- Định kỳ 3 tháng/lần cho cá ăn thuốc phòng bệnh.

- Cách cho ăn: Với thức ăn tự chế biến phải nấu cám chín đặc rồi đổ cám ra nong, nia cho nguội, tiến hành trộn thuốc vào cám rồi cho cá ăn. Cân lượng thuốc theo trọng lượng cá nuôi trong ao. Đem thuốc trộn đều với cám nấu chín đã nguội, để 30 phút cho ngấm thuốc. Sau đó cho ăn vào các vị trí cố định trong ao. Đối với thức ăn là cám công nghiệp dạng viên nổi khi trộn thuốc thì kết hợp với dầu ăn đổ dầu từ từ, vừa đổ vừa quan sát thấy thức ăn ẩm đều thì dừng lại. Sau 30 phút để cám ngấm thuốc, sau đó cho xuống vị trí cho ăn cố định trong ao.

** Lưu ý:* Trước khi cho cá ăn thuốc phòng phải ngừng cho cá ăn trước 1 ngày. Cho thức ăn vào sàn ăn để có thể quản lý lượng thức ăn. Trong nuôi trồng thủy sản phải thực hiện phương châm "Phòng bệnh là chính, chữa bệnh khi cần thiết".

3.1. Làm sạch môi trường nước và ao nuôi cá

- Ao nuôi cá luôn luôn phải quang đãng, tráng nắng, các cỏ cây, bụi rậm quanh ao phải được dọn sạch. Sau các chu kỳ nuôi cần được tẩy dọn ao kỹ càng. Tháo cạn nước cũ, bắt hết cá tạp, dùng vôi bột khử trùng và cải tạo chua với liều lượng 10-12kg vôi bột/100m^2 ao.

- Với những ao mới đào và những ao vụ trước đã có cá mắc bệnh, liều lượng vôi cần tăng đến 15kg/100m^2 ao. Ao phải được phơi đáy dưới ánh sáng mặt trời từ 5-7 ngày để khô nẻ chân chim.

- Tháo nước vào ao nuôi: Nguồn nước tháo vào ao nuôi phải hoàn toàn trong sạch, không bị nhiễm bẩn, không có các mầm bệnh và các yếu tố kim loại, hoá chất làm ảnh hưởng tới quá trình sinh trưởng, phát triển của cá và các loại thuỷ sinh vật trong nước.

3.2. Tăng sức đề kháng cho cá

- Cá giống đưa vào ao nuôi cần đảm bảo các tiêu chuẩn kỹ thuật, cá béo khoẻ, không dị tật, không mắc bệnh hoặc không mang mầm bệnh, quy cỡ đạt tiêu chuẩn giống cấp III (có chiều dài thân từ 8-12cm). Mật độ nuôi thích hợp (1,5-2 con/m^2 ao), không nên thả quá dày. Cho cá ăn đủ chất và lượng, thức ăn không bị hư thối. Không nên để cá bị đói (nhất là đối với các loài cá ăn trực tiếp như cá trắm cỏ, rô phi, trôi chép...). Với cá trắm cỏ ngoài cho ăn đủ thức ăn xanh còn cho cá ăn thêm thức ăn tinh. Tránh làm cá bị sốc (sốc nhiệt, sốc pH...), kể cả khi thả cá và trong suốt quá trình nuôi. Tránh kéo lưới nhiều lần trong thời gian ngắn, tránh thay nước đột ngột. Chống rét cho cá trong mùa đông.

3.3. Chủ động tiêu diệt các mầm bệnh

- Trước khi đưa cá giống về ao nuôi, cần tắm cho cá bằng nước muối (NaCl) với nồng độ 2% trong 10-15 phút để tiêu diệt mầm bệnh.

- Phân chuồng dùng để bón cho ao cần được ủ kỹ với vôi bột khoảng 20 ngày trước khi bón với liều lượng 4-5kg vôi/100kg phân chuồng để diệt hết các vi khuẩn gây bệnh cho cá.

- Thường xuyên vệ sinh ao, vớt hết rong cỏ, thức ăn thừa và cọng rác của phân xanh. Kiểm tra ao thường xuyên nhất là các đợt mưa lạnh hoặc thay đổi thời tiết. Phát hiện và xử lý bệnh ở cá kịp thời, không để phát triển lây lan thành dịch.

Trên đây là một số biện pháp kỹ thuật chống rét, chăm sóc và phòng bệnh cho cá nuôi trong mùa lạnh. Trung tâm Khuyến nông đề nghị bà con chủ động theo dõi diễn biến thời tiết, duy trì môi trường ao nuôi phù hợp, thực hiện chế độ chăm sóc, cho ăn đúng kỹ thuật và thường xuyên kiểm tra tình trạng sức khỏe của cá để kịp thời phát hiện, xử lý các dấu hiệu bất thường. Khi phát hiện cá có biểu hiện mắc bệnh, cần liên hệ với cán bộ chuyên môn hoặc cơ quan thú y, thủy sản tại địa phương để được hướng dẫn xử lý kịp thời, hạn chế dịch bệnh lây lan và giảm thiểu thiệt hại trong sản xuất./.

Nơi nhận:
- Sở NN&MT (báo cáo);
- Báo & PT-TH tỉnh
- Chi cục CNTY&TS
- Trung tâm DVC các xã, phường (Phối hợp tuyên truyền);
- Lãnh đạo TTKN;
- Các phòng chuyên môn;
- Trang TTĐT, Fanpage;
- Lưu VT.

GIÁM ĐỐC

SỞ NÔNG NGHIỆP VÀ MÔI TRƯỜNG TỈNH TUYÊN QUANG
TRUNG TÂM KHUYẾN NÔNG

Hoàng Hồng Trường